

Бенза Вікторія Ігорівна,

здобувачка вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту права
і психології Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Сьох Катерина Ярославівна,

завідувач кафедри конституційного
права навчально-наукового інституту
права і психології Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.

Європейська інтеграція України є не лише стратегічним зовнішньополітичним курсом, а й фундаментальним вектором внутрішньодержавного розвитку, що визначає трансформацію правової системи, інституційної архітектури та моделі публічного управління. Закріплення європейського вибору на конституційному рівні зумовило необхідність формування цілісної, послідовної та ефективної державної політики європейської інтеграції, здатної забезпечити реальне наближення України до стандартів Європейського Союзу.

В умовах повномасштабної збройної агресії проти України процес європейської інтеграції набув якісно нового виміру. Він трансформувався з довгострокової політичної мети на інструмент забезпечення державного суверенітету, національної безпеки та стійкості правової системи. Водночас воєнний стан загострив низку інституційних і правових проблем, пов'язаних з реалізацією інтеграційного курсу, що актуалізує потребу їх наукового аналізу.

Державну політику європейської інтеграції доцільно розглядати як системну, цілеспрямовану діяльність органів публічної влади, спрямовану на адаптацію національного законодавства, інституцій та управлінських практик до права і стандартів Європейського Союзу, а також на забезпечення повноправної участі України в європейському правовому просторі.

Її зміст охоплює нормативно-правову адаптацію до *acquis communautaire*; інституційне забезпечення інтеграційних процесів; координацію діяльності органів державної влади; формування кадрового потенціалу; забезпечення стратегічних комунікацій і суспільної підтримки. Ефективність цієї політики значною мірою залежить від якості правового регулювання та спроможності інституцій, відповідальних за її реалізацію.

Інституційне забезпечення співробітництва України та Європейського Союзу (далі -ЄС) визначено Стратегією інтеграції України до ЄС, іншими

рішеннями Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

На нашу думку, на сьогодні для успішної реалізації поставленої цілі потрібно завершити формування інституцій та правил їх взаємодії, що пов'язано з динамічною трансформацією євроінтеграційної політики від одного з напрямів зовнішньої політики до повноцінної складової внутрішньої державної політики. Більше того, євроінтеграційна складова врешті повинна остаточно оформитись як невід'ємна складова державного управління та йти пліч-о-пліч із реформуванням системи державного управління в цілому. Зазначене потребує першочергового завершення формування нормативно-правової бази процесів європейської інтеграції України [2].

Інституційна модель реалізації державної політики європейської інтеграції України характеризується багаторівневістю та функціональною складністю. Водночас сучасна інституційна система залишається фрагментованою, що проявляється у: дублюванні повноважень; недостатній координації між центральними органами виконавчої влади; слабкому механізмі горизонтальної взаємодії; обмеженій участі органів місцевого самоврядування у процесах імплементації європейських стандартів.

Особливої уваги потребує питання інституційної спроможності в умовах воєнного стану, коли значна частина управлінських ресурсів спрямована на забезпечення оборонних потреб, що негативно впливає на темпи євроінтеграційних реформ.

До ключових проблем інституційно-правового забезпечення європейської інтеграції України слід віднести:

- ✓ Інституційну нестабільність, зумовлену частими структурними змінами та кадровими ротаціями.
- ✓ Недостатню координацію між суб'єктами публічної влади.
- ✓ Обмежену спроможність правозастосування, коли ухвалені норми не забезпечуються належною імплементацією.
- ✓ Кадровий дефіцит фахівців з права ЄС та євроінтеграційних процесів.
- ✓ Вплив воєнного стану, що об'єктивно ускладнює реалізацію довгострокових реформ.

Ці проблеми мають системний характер і потребують комплексних рішень.

Перспективи розвитку державної політики європейської інтеграції України пов'язані з необхідністю формування цілісної інституційної моделі управління євроінтеграційними процесами та удосконалення законодавчих механізмів імплементації права ЄС; інтеграції принципів європейського врядування у діяльність органів місцевого самоврядування.

Важливим напрямом є також розвиток стратегічних комунікацій та формування стійкої суспільної підтримки європейського курсу.

Інституційно-правові засади реалізації державної політики європейської інтеграції України перебувають у стадії активного формування та трансформації. Сучасні виклики, зумовлені воєнним станом і безпековими загрозами, одночасно ускладнюють і прискорюють інтеграційні процеси.

Ефективність європейської інтеграції України залежить від здатності держави забезпечити системність, правову визначеність і інституційну спроможність реалізації цього курсу, зберігаючи при цьому конституційні цінності та принципи правової держави.

Список використаних джерел

1. Інституційне забезпечення європейської інтеграції. URL: <https://rda-hm.gov.ua/novini/institucijne-zabezpechennya-yevropejskoyi-integraciyi/>
2. Угода про партнерство та співробітництво між Європейським Співтовариством і Україною від 14.06.1994 р. № 237/94-ВР // Відомості Верховної Ради України.- 1994.- №46.

Богун Олександр Ігорович

здобувач вищої освіти бакалавра навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Романенко Людмила Миколаївна,
доцент кафедри конституційного права Навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТА ІНТЕРОПЕРАБЕЛЬНОСТІ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

До початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації стратегія євроатлантичної інтеграції України розроблялася з урахуванням відносно стабільних політичних та безпекових умов, що існували як у державі, так і на міжнародній арені. Проте військова агресія 2022 року докорінно змінила безпекове середовище та стала точкою неповернення для української зовнішньої політики.

Війна спричинила появу нових реалій, які зумовили необхідність перегляду попередніх стратегічних підходів до інтеграції України у євроатлантичний простір.

У центрі державної політики України залишається людина як ключовий суб'єкт національної безпеки [3, ст. 3]. Відповідно, реалізація стратегічного курсу на вступ до Європейського Союзу та Організації Північноатлантичного договору спрямована на забезпечення її захищеності, добробуту та гідності. В умовах триваючої збройної агресії перспектива членства в НАТО набуває не лише політичного, а й екзистенційного змісту — як гарантії виживання держави.